

NHI-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38.—Cholon

TELEPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1.—Kiềm-sắc-bổ-hườn (Trị bệnh đốn ông suy nhược) Mỗi ve giá	2 \$ 00
2.—Phụ-khoa Kim-phụng-hườn (Đền bù huyết hư khí suy) Mỗi hộp 2 hườn giá	1 00
3.—Hóa-dâm-chỉ-khái (Trị bệnh ho) Mỗi gói giá	0 15
4.—Nhi-khoa cãng-cơ-tăng (Trị bệnh con nít) Mỗi gói giá	0 25
5.—Thần hiệu phát-lạnh-tàng (Trị chứng nóng lạnh) Mỗi gói giá	0 16
6.—Bánh cam-fích (Trị bệnh cam tích) Mỗi gói 10 bánh giá	0 10
7.—Suru-độc-linh-dược (Trị bệnh hoa liễu) Mỗi ve thuốc nước và thuốc hườn giá	3 00
8.—Thần hiệu nhân-dược-thủy (Trị bệnh con mắt) Mỗi ve giá	1 00
9.—Thanh-tạng-hườn (Thuốc bổ) Mỗi ve giá	0 40
10.—Phong thấp cao dược (Thuốc dân trị các chứng bệnh phong thấp) Mỗi miếng giá	0 20
11.—Sinh-phát-bá-thào-giư (Thuốc nước xức cho nước tóc) Mỗi ve giá	0 30
12.—Bạch-trược-cao (Trị các chứng bệnh đau lâu) Mỗi ve giá	0 60
13.—Bạt độc dược cao (Trị bệnh Ung-thực-u-nhọt; ghê chốc) Mỗi ve giá	0 30
14.—Trần-châu-phân (Trị bệnh phong tích phòng nước sôi) Mỗi gói giá	0 35
15.—Tê-sanh-dược-thủy (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chổi nước và thời-khí) Mỗi hộp giá	0 40
16.—Bạch-thọ-giư (Đầu bạc hà) Ve nhỏ giá 0 \$ 25, ve lớn	0 40
17.—Tiếng-dược-cao (Trị bệnh loét) Mỗi hộp giá	0 20
18.—Châu-phách-sanh-cơ-tăng (Trị các thứ ghê độc) Mỗi ve giá	0 20
19.—Ngoại-khoa-trừ-độc-thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê độc) Mỗi ve giá	0 20
20.—Nhà-thông-dược-thủy (Trị bệnh đau răng) Mỗi ve giá	0 20
21.—Vạn-trùng-như-phật-trà (Trị bệnh cảm) Mỗi gói giá	0 08
22.—Vi-tê-sanh-trật-dã-hườn (Hộp, d'cay, hoặc đánh đập) Mỗi hộp giá	0 50
23.—Dầu Essence de Menthe hiệu Nhi-thiên-Đường Mỗi ve giá	0 25
24.—Vạn-trùng-phật-đơn (Trị bệnh nhọt đầu bưng (cơ ngợm) Mỗi gói giá	0 40
25.—Dầu đầu khâu (Nhớt đầu nóng lạnh có muối) Mỗi ve giá	0 40
26.—Bông gòn thuốc (Dầu và trị ghê) Mỗi gói là	0 20
27.—Mộng-trần-trà (Trị bệnh đái đái) Giá mỗi gói là	1 50

Bổn-đường hằng năm giữ một lòng cứu thế tế nhân, cho nên chẳng ngại hao tốn bạc ngàn mà in ra mấy muôn cuốn Dược tánh phục pháp (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kĩ lưỡng) để danh mà cho thân-chủ; nếu vì báo cổ giới thọ xui, thì Bổn-đường lập tức gửi liền chẳng hề sai sót.

Saigon Imp. Commerciale C. ARDIN ET FILS.
Tirage: 1.000 exemplaires.

Le Directeur-Gérant NGUYỄN-CHÁNH-SÁT

Nguyễn Chánh Sát

NÔNG-CO MINH-DAM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISANT LE JEUDI

18e ANNÉE
NĂM THỨ 18
Ngày 30 Janvier
1919

農 賈 茗 談

Số 98
Ngày 29 tháng 12
năm Mậu Ngã

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỜ ĐÔNG-DƯƠNG</p> <p>Một năm . . . . . 5 00 Sáu tháng . . . . . 3 00 Mỗi số . . . . . 0 10</p> <p>ABONNEMENTS France et Colonies</p> <p>Un an . . . . . 20fr.00 Six mois . . . . . 12 00</p> <p><small>Les abonnements sont payables d'avance</small></p>	<p>Chủ nhận:</p> <p>F. CARAVAGGIO.</p> <p>Tổng-tỷ, kiêm Chánh-trị:</p> <p>Nguyễn-chánh</p> <p>Đang-thức-Liên</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LEGALES ET JUDICIAIRES</p> <p>La ligne de 0m065 de large... 1 050 Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 sur centimètre suivant les caractères employés.</p> <p>Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>RAO BẢO gửi lời rao báo về việc thương mại, thơ, hoặc đơn tại Bộ-quản mã nghị.</p>
---	--	--

Direction, Rédaction et Administration

Ông nào mua báo, xin đi

BON.

MỤC LỤC

1. Cung hạ tân niên.	11. Hồ-v.-Lang hồ vì tại.
2. Đông-bang hầy coi Khách-trá đó.	12. Cho hay trước.
3. Bôn-quán cáo bạch.	13. Bài ca Đổ-thập-Nương tái thể.
4. Ngày xuân hầu kẻ.	14. Như Tây nhứt trình.
5. Thế giới tân văn.	15. Thời đàm.
6. Lời rao đầu giá.	16. Lễ mừng tân quân.
7. Mừng ông Ng.-v.-Thom Tri-huyện.	17. Có giáo dục mới thành nhơn tử.
8. Minh tạ Lương-y.	18. Nhân đàm.
9. Giá lúa giá-bạc.	19. Bận đông-bang coi chừng lầy.
10. Nữ-giới-Chung.	20. Thủ giang hồ.

Thơ vẩy mới phải

Mới nghe qua cái ĐÈ-mực cuốn thơ, ai cũng cho rằng lạ, chứng mà về mà đọc thì mới biết rằng hay, kỳ vậy anh em cũng nên mua một cuốn mà xem, thì mới biết vì sao mà đặt tên nó là thơ Vẩy mới phải?

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

Tại Saigon mấy nhà sách đều có bán, tại quán Ông-cô-Mín-Đàm Saigon và quán Đại-Việt-Lập-chi Long-xuyên cũng có bán.

CỦ' GIÁ VÀ CỦ' TRÀM

Kính cùng Lục-châu chư quân-tử rở: Tại vựa tôi có trữ đủ thứ (cả công Trám và cả công giá, dài vắn nhỏ lớn đủ thứ đủ hạng, để dùng mà ăn nên nhà, hay là đóng cốp cũng được, như Liệt-vị muốn mua bao nhiêu hoặc hạng nào thứ nào xin viết thư cho tôi mà thương lượng giá cả trước cho xong, thì tôi sẽ cho ghe chở đến nhà cho Liệt-vị.

Nay kính TRẦN-ẤN-TÀI Marchand de bois à Hochim.

NAM-HÔNG-PHÁT KHÁCH-SANG

ở đường Boulevard Bonnard, số 108 ngang gara xe lửa: Saigon-Gooep tại Chợ-mới Saigon

Bán máy xay và cối xay bột, máy đánh bột và cối bột.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng rãi, giá rẻ.

Quần-quần, Quần-thiếu ở ra muốn mua bán, cầu vật chi thì tôi mua giảm, miễn kỳ trường gửi lời chào 5 máy ông. Martin-sông-Ki.

NAM-KỲ CHỈ CUỘC CÔNG-TY

Lò làm giấy Nam-kỳ hiệu là: Nam-kỳ chỉ cuộc công-ti, nay lập đã gần thành rồi; nên kể từ ngày nay đã khởi sự mua các thứ giấy lộn và giấy rách. Lục-châu như ai có giấy lộn bất kỳ là giấy chi, hoặc giấy rách như là giấy vải, giấy lụa, thì công-ti đều mua hết.

Giá mua như vậy:

- 1. Giấy lộn mua 2\$00 mỗi 100 kilos.
2. Giấy rách lớn loại mua 3\$00 mỗi 100 kilos.
3. Giấy rách trắng hết mua 4\$00 mỗi 100 kilos.

Trừ ra nỉ và giẻ dền thì không mua.

Như ai có các thứ giấy lộn và giẻ rách đã nói trên đây, xin hãy đem đến tiệm ngành của Công-ti tại Saigon, đường d'Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-lý mua cho.

PARFUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE Michel THO

93, Rue Catinat - Saigon

Tiệm bán nón, dù, gậy cầm tay, đầu và xà bông thơm, phấn thoa mặt, vớ, giày lưng già, và đường Catinat số 93, ngay nhà in và bán sách của ông C. ARDIN ex Fils (Imprimerie Librairie Commercial) có phòng hội học sách vở, giá rẻ.

Lính in các thứ sổ sách, cần dùng trong Làng, Trường, bán sách về cho học trò, mực viết v.v. bán thơ, truyện đủ thứ, sửa may may viết các hiệu.

Lục-châu quân-tử muốn mua món chi, tiệm tôi không có thì cũng sẵn lòng mua đem cho có mà gửi chúng về công.

Michel LE-VAN-THO.

DAU ESSENCE HAY LAM

Dầu Essence de menthe của ông Lương-Y Vi-tê-sanh chế ra, khứi độc hay làm. Bất kỳ nam phụ lão ấu, có đốm, có phong, hoặc cam mạo phong sương, nóng lạnh, sơ mũi, nhọt đầu, đau bụng, hoặc bị kinh phong, thay đều dùng được, trong ương ương thoa rất nên tuấn diệu.

Tại tiệm Nhi-Thiên-Đường Chợ-lớn có bán

GIÁ: Mỗi ve..... 0\$25 Mười ve..... 2 40

CÓ MỘT MINH HẰNG

DENIS FRÈRES

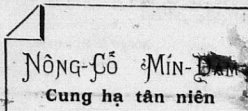
làm Đại-lý, có trữ hộp quẹt hiệu này nội cõi Đông-Đông mà thôi.

Hộp quẹt này gửi bán lẻ khắp nơi, có một su nhỏ một hộp mà thôi.

ÔNG-CÔ MÍN-ĐÀM

CUNG HẠ TÂN NIÊN

Năm Mậu-ngũ vừa lui, năm Kỷ-mùi bước tới; lật bát mà tờ Ông-Cô-Mín-Đàm đã được 18 tuổi đầu, ấy cũng nhờ có thanh-tĩnh của liệt-vị khản-quan hết lòng chiều cò, nên mới được diên-niên trường thọ cho đến ngày nay.

Tệ-báo chẳng biết lấy chữ mà đến đáp cho vừa, chỉ quyết làm hết mảnh nhiệt-thành ra mà bình đều công-ly, giết thói hủ-tê, hưng lợi trừ hại mà phụ ích cho đồng-bào, cùng là tìm kiếm những điều lợi ích mà chỉ cho nhau hữu cơ mở mang cho quê-vực, ấy là tò nguyện của chúng tôi đó.

Luôn dịp này, năm mới hầu sang, Tệ-báo kiêu lời xin nghĩ mòng 6 tháng giêng không phát báo; số 93 nhâm 13 février mới xuất bản.

Rồi hết Tệ-báo cũng kính mắng cho liệt-vị khản-quan, nhà nhà no đủ, chôn chôn an vui, và chúc cho Nam-kỳ Nông-nghiệp Tương-lê hội, nơi nơi đều thanh-phát.

ÔNG-CÔ MÍN-ĐÀM, Kính hạ.

Đồng-bang, hãy coi khách-trú đó.

Trong báo Courier Saigonais ngày 21 Janvier 1919, ông E. Daure có than phiền về sự khách-trú ở Saigon, chẳng kể luật lệ hàng hóa phẩm thực phẩm bán giá nào tùy ý, miễn thủ lợi được thì thôi, dân sự chết đói cũng trôi kệ.

Người nói rằng tại Saigon có bên, năm tiếm khách-trú trừ rau củ bên Trung-quốc chở qua đặng để bán lẻ lại cho dân sự dùng. Và thuở nay tàu bên Trung-quốc qua lại Saigon thường thương nên giá rau củ ít khi tăng thêm. Mới đây giá khoai tây bình thường tăng gấp ba giá bình thường xưa này khoai tây giá chừng một các hai hoặc một các ba một củ, hôm nọ tăng lên tới hơn các ba. Dân sự cả thành phố Saigon chung hứng chẳng hiểu có chi vậy, ai cũng hỏi thăm thì coi, tẻ ra số Báo-dương vệ-sinh trong thành-phố đi kiểm-sát đồ ăn, gặp trong tiệm khách-trú những báp cải thối hôi rất nhiều nên để bán cho dân ăn chắc sanh bệnh, nên dạy đem chôn hết 537 đờ. Ấy tiệm bị lỗ trong mấy trăm đờ cái ấy thì gian, bèn tính hiệ nhau tăng giá đồ khác đặng thầu lại mà trừ. Tẻ ra dân sự chẳng cần dự chi đến việc mua bán của khách-trú mà hề khách-trú bị lỗ thì dân sự phải chịu, vì khoai-tây là một thứ vật thực cần dùng thường ngày đầu giá mắt thề nào cũng phải mua.

Ông E. Daure lại nói rằng Khách-trú họ ở bên nước Huế-ky đã trở lại yếm chê dân sự được rồi, nay đến trong đất của Đại-Pháp họ cũng còn muốn trở lại ăn nữa. Người lại trách Chánh-phủ sao không tinh thề nào mà trừng trị bọn ấy, để chúng nó quên thói, rồi đây trong cuộc thương-mại chúng nó muốn ngan nào cũng được ngan này.

Độc báo Courier Saigonais thầy cũ chỉ của Khách-trú trừ rau củ vậy, rồi đọc qua Quốc-Đân Diên-Đàn số 14 lại thấy ông Th... kêu nài về sự Khách-trú bán gạo lẻ cho Annam, thường dùng cân lường giả và thường trộn buoi các vỏ trong gạo rồi để mà bán. Than ôi! Nam-kỳ là quê-hương của dân Việt-Nam là Thuộc-địa của nước Đại-Pháp. Khách-trú là người ngoại-quốc đến đây ở đầu mà làm ăn; đã chiếm được thương-trường rồi, lại còn có ý muốn yếm chê dân trong xứ mình trong thành-phố đi kiểm-sát đồ ăn, gặp trong tiệm khách-trú những báp cải thối hôi rất nhiều nên để bán cho dân ăn chắc sanh bệnh, nên dạy đem chôn hết 537 đờ. Ấy tiệm bị lỗ trong mấy trăm đờ cái ấy thì gian, bèn tính hiệ nhau tăng giá đồ khác đặng thầu lại mà trừ. Tẻ ra dân sự chẳng cần dự chi đến việc mua bán của khách-trú mà hề khách-trú bị lỗ thì dân sự phải chịu, vì khoai-tây là một thứ vật thực cần dùng thường ngày đầu giá mắt thề nào cũng phải mua.

THE GIỚI TÂN VĂN

(A travers le monde)

BIÊN-TÍN HAVAS.

Ngày 13 Janvier 1919.

Bại-biêu của các nước Liên-hiệp nhóm nhau bàn nghị về sự cho A-lo-mân đình chiến thêm nữa.

Thượng-đẳng công-đồng Liên-hiệp cũng nhóm song-nhóm buổi chiều. Nhóm rời Đại-Tướng-soái Poch bên đi qua thành Trèves mà nghị sự với Sir A-lo-mân.

Ngày 14 Janvier 1919.

Hôm qua các nước Liên-hiệp đã công nghị, định cho A-lo-mân đình chiến thêm nữa, song buộc phải giao tàu buôn đặng chở lương thực cho Đức-quốc và các lân quốc với. Đức-dùng, phải trả hết thảy những đồ khí cụ lấy khi trước lại cho dân mây xứ bị chiếm cứ đó, phải lập thề nào cho những vàng trữ trong kho của Đức-quốc không ai được động tới, và phải nạp tâu lần cho đủ số định khi đình chiến.

Các nước Liên-hiệp định sẽ sứ-thần đặng vào hội công nghị tờ hòa ước: Bại-pháp, Hồng-mao, Huế-kỳ, Y-dại-lợi, Nhứt-bôn mỗi nước năm người sứ; nước Brésil ba người, nước Belgique, Serbie, Grèce, Pologne, Tchécoslavie, Roumanie, Trung-hoa, mỗi nước 2 người, nước Portugal và mây nước dứt đường giao thiệp với Đức-quốc mỗi một người. Mỗi Thuộc-địa Hồng-mao đều có một hai người sứ. Công sự cho dân Nga-la-tu, Monténégro và Yougessavay thay mặt thì các nước Liên-hiệp chưa nhứt định.

Ông Dubost được tái cử làm Thượng-nghị-viện nước Pháp. Người được 98 tiếng cử còn ông Deslèves có 66 tiếng.

Ông Deschanel được tái cử làm Hội-trưởng Hạ-nghị-viện. Người được trọn 301 tiếng cử không ai tranh hệt.

Ngày 15 Janvier 1919.

Thừa-tướng và Ngoại-giao bộ Thượng-thư của các nước Liên-hiệp nhóm lại bàn nghị chương trình trong hội-hòa-ước.

Định rằng trong mỗi việc chỉ 5 nước lớn bàn tính xong rồi sẽ nhóm đại hội đủ các nước mà nghị lại. Sứ-thần A-lo-mân đến thành Trèves đặng nghị định sự xin đình chiến thêm nữa.

Bà công-tước Phu-nhân Luxembourg nhường ngôi cho em là Charlotte.

Ngày 12 Janvier dân nước Portugal gây loạn, nhưng mà hiện nay Chánh-Phủ cũng còn bình ổn.

Ngày 16 Janvier 1919.

Hôm qua các nước Liên-hiệp nhóm định rằng một nước dân có mấy sứ-thần cũng vậy, trong lúc nghị sự cứ kể một người Bại-biêu mà thôi. Sớm mai này xét tới việc thông tin đều bàn nghị cho các nhà báo biết và xét việc Nga-la-tu. Định đặng các nước nếu có đặng tin tức chi bên Nga-la-tu thì trao chuyển cho nhau thông hiểu. Thứ sáu tới đây sẽ nhóm nữa.

Nhứt-báo ở Berlin nói rằng Liefling và Rosa-Luxemburg đã bị bắt. Giấy thép lại nói đã bị dân giết chết.

Quán-linh của vua A-rập Hejaz đã chiếm thành Médine.

Giám-quốc nước Brésil tên là Rodriguez Alvarez giá bằng.

Ngày 17 Janvier 1919.

Ông Outrey là người Bại-biêu của Nam-kỳ tại Hạ-nghị-viện xin với Chánh-Phủ qua năm 1923 phải mở cuộc đấu trả đồ của các thuộc-địa Liên-hiệp.

Cho A-lo-mân đình chiến thêm một tháng nữa. Những đếu các nước Liên-hiệp buộc thì A-lo-mân chịu cả.

Rạng mai này 25 nước nhóm đại hội mà định cuộc hòa bình. Nucle Pétroul, Equateur, Mraguay và Polovie đều có Sứ-thay mặt cả.

Nhứt báo Petit Parisien bởi vì cơ nào Thuộc-địa của Pháp không được dự nhóm hội hòa ước, cho hay rằng chánh Phủ đương tính lập thể chọn người cho thay mặt các thuộc-địa nơi hội.

Tàu thơ của Pháp tên là Chaouia hôm 14 Janvier đung trái phá trôi nên chiếm. Tọa chỗ 700 người, chết hết 500 người.

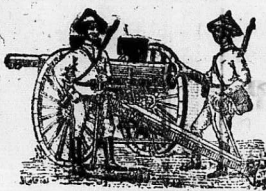
Ngày 18 Janvier 1919.

Chiếc tàu Chaouia chiếm vớt được có 184 người.

Theo lời buộc trong tờ đình chiến mới đây thì binh Liên-hiệp được chiếm mấy đóm ngoài vòng thành Strasbourg thuộc mé tây mặt sông Rhin.

Hội hòa ước mở hội tại Ngoại-giao-bộ Thượng-thư. Đức Giám-quốc Poincaré

THUỐC ĐIỀU HIỆU SÚNG ĐỒNG

BAO XANH

Mùi đá ngon mà giá lại rẻ

đình thuyết trước. Rồi đó đức Giám-quốc Huế-kỳ và Thừa-tướng nước Anh với nước Ý đầu xin, nên hội báo cử Thừa-tướng nước Pháp là ông Clémenceau làm Hội-trưởng.

Ngày 19 Janvier 1919.

Phi-công Védriens cho máy hay đáp xuống tại trước sân một hàng lớn tại Paris.

Ông hoàng John là con út của vua An-lê mất lợc tại thành Sandringham.

Ngày 20 Janvier 1919.

Sứ-thần các nước Liên-hiệp nhóm lại mà nghe ông Noulens thuật các công việc bên nước Noules.

Thượng-nghị-viện có thiết yên mà đại ông Wilson và sứ các nước, duy các đại thần nước Hồng-mao xin kiểu vì mới gặp việc buồn về sự ông hoàng John mất lợc.

Đô-thống Thủy-sư Gaucher được phong thưởng nhứt đẳng bội tinh.

Tướng-soái Danselme cầm binh Langsa nhập thành Odessa (Nga-la-tu).

Lời rao đấu giá

Đến ngày 13 Février 1919, 9 giờ buổi mai, tại Tòa Bộ Soctrang sẽ mở cuộc đấu giá theo cách bỏ vào bao thơ có gắn keo niêm phong, về việc lãnh chịu những vật-liệu, kể sau này:

- I. - 6 tháng đầu (1er Semestre 1919): Những đồ đồng sắt, các loại kim, luyện rồi cùng chưa luyện và đầu sơn v.v. Tồn phí ước chừng..... 4.000fr.00 Tiền thế chun tạm..... 50 \$ 50 Tiền thế chun chắc..... 200, fr.00

- II. - Nội năm 1919: MỘC-liệu bằng cây Dầu và cây Sao. Tồn phí ước chừng..... 2.500 \$ 00 Tiền thế chun tạm..... 62 \$ 50 Tiền thế chun chắc..... 313 f.50 Những tờ giấy căng cấp về vụ đấu giá này, có để tại Tòa n.ri (phòng ba) nơi dinh quan Hiệp-lý Nam kỳ (Thượng-tho) và tại Tòa Bộ Soctrang, ai nấy đều được đến đó xem coi thông thả.

Service des Travaux Publics Province de Cholon

Đến ngày 20 Février 1919, 10 giờ buổi mai, tại phòng quan Chánh-Bác-vật (L'Ingénieur en Chef des Travaux Publics de Cochinchine à Saigon) sẽ mở cuộc đấu giá theo cách bỏ vào bao thơ có gắn keo niêm phong, đặng-chịu lãnh đồ đá xanh để trang đường quân hạt số 16 (Quai sud). Sự đồ đá này mỗi năm đổ một lần cho đủ số 1300 thước học.

Tiền thế chun tạm định là... 200\$ 00 Tiền thế chun chắc định là... 1.200\$ 00 Bao thơ đấu giá được phép gửi theo nhà thơ có lấy biên-lai (par lettre recommandée) và gửi cho quan Chánh-Bác-vật sở Tạo-Tác Nam-kỳ tại Saigon. Nếu có gửi như vậy thì ngoài bao phải để nói rõ nội rõ gửi về việc chi và nêu rằng thơ ấy không được mở trước ngày đấu giá.

Những giấy tờ thuộc về cuộc đấu giá cùng là kiểu tờ gói đầu giá thì để lại Phòng-văn về quận hướng Đông (Arrondissement de l'Est). Những người xin đấu giá được nộp coi một ngày theo giờ hầu thường, kể ra ngày chun tạm và ngày lễ thì không được.

Saigon le 16 Janvier 1919 L'Ingénieur en Chef Ky tên : CAZENAIVE

Service des Travaux Publics Province de Biên-hòa

Ngày 20 Février 1919, 10 giờ bằng mai, tại phòng quan chánh-Bác-vật (L'Ingénieur en chef des Travaux Publics de Cochinchine à Saigon) sẽ có một Hội-Phái-viên coi mở cuộc đấu giá theo cách có gắn keo niêm phong về việc lãnh chịu đồ đá xanh và sỏi đỏ để trang đường quân hạt số 1 trong năm 1919 và 1920 Sự đồ đá này phân ra làm hai khoản như sau này:

Đường quân hạt số 1 từ Bienhoa tới Budoop đi ngã Tân-uyên Phước-hóa và An-Binh

ĐÁ XANH

Trong năm 1919..... 2.474^m Trong năm 1920..... 1.360^m Đường quân hạt số 1 từ Bienhoa tới Budoop đi ngã Tân-uyên và Phước-hóa.

ĐÁ ĐỎ

Trong năm 1919..... 2.000^m Trong năm 1920..... 4.200^m Tiền thế chun tạm mỗi khoản định là..... 200\$ 00 Tiền thế chun chắc định là 1200,00

Bao thơ đấu giá được phép gửi theo nhà thơ có lấy biên-lai (par lettre recommandée) và gửi cho quan Chánh-Bác-vật sở Tạo-Tác Nam-kỳ tại Saigon. Nếu gửi như vậy thì ngoài bao phải để nói rõ nội rõ gửi về việc chi và nêu rằng thơ ấy không được mở trước ngày đấu giá. Những giấy tờ kiểu tờ thư thuộc về cuộc đấu giá để tại phòng-văn quận hướng Đông (Arrondissement de l'Est). Những người xin đấu giá được nộp coi một ngày theo giờ hầu thường, kể ra ngày chun tạm và ngày lễ thì không được.

Saigon le 16 Janvier 1919 L'Ingénieur en chef, Signé : CAZENAIVE

CHAU PHÁCH SANH CỐ TĂNG

Thuốc Châu-phách-sanh cố-tăng này chuyên trị về ngoại-khoe; những ghê độc lở loét lâu ngày mà không lành phải dùng thuốc nước trừ độc của tiệm NHÍ-THIÊN-DƯƠNG mà rửa, rồi xức thuốc tăng này vào nơi mủy chỗ đau thì thấy hiệu nghiệm liền.

Mỗi một ve là... 0\$20

Tại tiệm Nhi-Thiên-Dương có bán.

Mừng ông Ng.-v-Thom TRI-HUYỀN

Thiên nhiệm quận Thanh-Phủ (Bentre)

Bản quán mới hay tin ông Nguyễn-v-Thom Tri-huyền đang giúp việc tại phòng văn quan Thiêng-thơ. Nay Chánh-phủ bỏ ngài đi truân-nhậm tại quận Thanh-Phủ (Bentre)

Bản-quán kính dâng cho ngài ba chữ THẠNH, THẬN, CẬN mà sửa trị nhơn dân trong quận ấy trở nên thuận-phong mỹ-tục.

Bây bản-quán xin kê sơ lược những công-tích ngài từ ngày ngài trển nhậm quận Kế-sách (Sôcrăng) sau ngài lại thiên-bổ về quận Càng-Long (Travinh) ngài lấy lòng can đảm, trên giúp đường chánh-trị cho nước nhà, dưới thì ngài trông trị lũ côn-dã và bắt nhữn đặng ăn cướp rất có danh tiếng, quan trên đều khen ngợi.

Nay quan trên lại bổ ngài về quận Thanh-Phủ, vậy bản quán cũng kính mừng cho nhơn-dân trong bản-xứ, sẽ hưởng oai đức của Ngài và đặng an-cư lạc nghiệp.

Ông-Cô Min-Đam kính bả

Minh tạ lương-y

Travinh, le 20 Novembre 1918.

A Monsieur Nhì-thiên-Dương.

Kính thăm ông chủ tiệm Nhì-thiên-Dương cho đặng khương ninh trường thọ, tôi có tiếp được thuốc của ông gửi xuống cho tôi rất cảm ơn ông và uống vô thì thấy hiệu nghiệm vô cùng, vậy xin ông gửi mấy món thuốc kê sau đây:

- 1 Ve kim-sắc-bồ hướn..... 2\$00
  - 6 Hộp phụ khoa kim phụng... 6.00
  - 20 Gói bánh cam tích..... 1.80
  - 2 Hộp trán-châu phần..... 0.70
  - 2 Ve Tây-thi-Lộ..... 4.00
  - 2 Hộp thuốc bột dề chà răng... 0.60
  - 4 Hộp vạn-bạc-phật trà..... 0.55
  - 1 Ve hoa lộ-thủy hiệu 1er..... 0.60
  - 1 Ve Đào-thương-thủy..... 0.50
  - 1 Ve Nha thông thủy..... 0.20
  - 1 Gói phát lãnh hướn..... 0.16
- Tiền gởi..... 0.34
Cộng... 14.35

Xin ông gởi thuốc mới và contre remboursement. Nay kính.

Từ-Bá-Phước

Giá hũ giá bạc

Lúa mỗi tạ 68 kilos chở tới nhà máy.
Lúa mới từ \$360 tới \$3.40

Kho nhà nước.....	4.85
Hãng Đông-Dương.....	4.55
Hogkong Shanghai.....	4.55
Chartered Bank.....	4.55
Banque Industrielle de Chine	4.55

Nữ giới chung

(Tiếp theo)

Bởi phong tục nhà Nam ta đã đi truyền như rứa, nên phận phụ-nữ lúc có chồng rồi thì chỉ biết:

Nghe tâm nhờ bóng tùng-ruân,
Tuyệt vọng che đờ cho thân các đấng
Mà từng quyền nam-ữ. Gặp nhâm anh
chống có học thức, biết chăm chú nghĩ
suy, rồi gặp chú vô tâm, hân-hải đầy
đọa, nam có thương gì liền xót gì hoa?
Vi đã cam lấy chữ Tùng phu, nên chả
đám hờ môi phỉen trách. Nghĩ đến đó
mà mũi lòng nào dạ, cảm cho thân liễu
vóc bở. Nếu phải là kẻ lãn-loan trác-nê,
trong học trên giầu, thì đi vậy cũng cho
phải. Chỉ vì ắc ông nam-ữ không xét
không suy, không nghĩ vì thân yếu ớt.

Toả mà chỉ em ta cũng cam tâm kn
nhân, óm lòng cái kiếng con ong, ấy là
mấy chị sanh nhâm chú gia-giáo, còn như
người thiếu học, trời giông trã-treo chọc
giận ai chống, rồi có phải là việc nhà
thêm với chẳng? Đó cũng bởi nơi chiêm
ta phần nhiều còn que-vun chưa thao
tròn qui-tắc đôn-bà, để đến phải lỗi phải
lầm, nên bọn tu-mi đó đó mà đặc chỉ
giặc ngan, ý tài sấu-sước.

Vậy nên chỉ em ta kua tua tự tính, mọi
đều sai quấy của mình mà ăn năn cái
lỗi, giữ cái phẩm-cách của mình không
tùy không vilt, thì cái kiếng đó đâu mà
nhập? (Nội tình bất cứ, mà trư hà cụ?)

Xưa nay bọn tu-mi hàng cho chỉ em ta
chàng đáng là cao bay xa chày, nhưng theo
lối học-thức đường-kiểm chẳng lựa là bác

nào, hử c Hửu tài thì hửu dụng? Vì có
câu cổ-ngữ nói: « Phụ nhơn man hóa »
găm lại thật q và đôi lăm; vì thấy câu:

« Hửu chí phụ-chora thắng vu nam-lữ »
Như nước tìm là lối nữ-thê-kỷ-thế nhữn,
có chỉ em bà Trưng-trắc, Trưng-nhị, gái
mà hay lược địa đồ thành, gái mà tay vịn
trủ quyết sách. Lấy lừng oai gió, hùng
sứ cõi Nam. Hai bà ấy vịn cũng là nữ-
lưu, mà nhờ có sự học thức phổ hóa hùng
đùm, đồng, cảm! Rứa thì có há kiếm há?
(Xưa sao? nay sao?) Cứ vì giờ học thời
của chị em ta còn lảm đều lảm lảm lảm,
bề kiến-thức nhiều hỏi hẹp hỏi, thế nào
đâu có lảm cao rồi cũng phải tự là xuống
thấp. Nếu ngày nào mà cái học thức của
chị em ta được phổ thông rồi thì chị
em ta sẽ có bằng cái địa-vị chẳng cần
nhọc công tìm kiếm.

Nếu ngày nay, sự học-thức của chị em
ta còn dốt nát, bề công-bành lại lười-lẽ
bơ-thờ, mà chị em ta lại in-oug mới hươg
cuộc bình đẳng với bọn tu-mi thì chả g
là quấy lảm ru? Nếu lấy sự học hỏi
trưng-ra thì trong bọn nữ-lưu ta, 10 phần
mới có 2, 3 mà thôi, nếu số hên bé công-
bành thì bọn nữ-lưu các nước bên Âu-
Mỹ có mười, chỉ em ta chưa có một.

Vậy thì chị em ta taa gần gương mà
trau-tria bề học-thức cho hoà-loãn nữ-
cùng cho vẹn-về. Thì có lo chỉ ngày
kia chẳng bước chơn lên nên bình-đẳng
với bọn tu-mi nam-lữ.

Hiện kiếm chỉ em ta nhờ ơn sầu của
nhà-nước Đại-Philíp và quan Tổng-thống
Albert Sarraut, có lòng nhơn mớ các nữ-
học-dường thêm rộng mà toan dạy đó chỉ
em ta, thì chị em ta phải rắng mà tếp
tập, trước là chẳng phụ thừa ơn dày của
người trên trước, sau nữa chỉ em chúng
ta triêm-hóa lấy sự học-thức mà mới mang
đều có-lạ và trở nên thông hiểu mà
đồng hưởng cái phước tự-lo với dân-
doãn xã-hội ấy chẳng tốt sao? Chỉ v
người trên trước chẳng tiện công lo lán,
còn chỉ em ta cứ óm ấp thói quen, không
bươn-bả chuyên lo, thì ngày nào chị em
ta mới đặng trở nên vẹn-van với thế?

Ngành lai chánh mới trau mình của
bằng phụ-nữ thì chẳng chỉ cần lách hơn
là vẹn bề nội trợ. Bề nội trợ xong thì

giống nhà lảm, bề nội-trợ ấy là ai? Có
phải là chị em ta chăng?

Trong các đước gĩa đân-bà, thì không
được nào qua đước cần kiếm, vì phần
nhiều trong bọn nữ-lưu ta, có tánh xa-bà
ít hay cần kiếm. Cho nên có lảm nhà nhờ
nội-trợ mà sống, ở đặng người nội-trợ,
mà cũng kiếm nhà hỏi đó mà lư, vì
chàng đặng người nội-trợ.

Phận nữ-lưu chẳng chỉ hay cho bằng
ăn ở biết tiết kiếm. Nếu nhà nào mà
người trong không biết cần kiếm, ăn xài
không chừng dốt thì việc chi phí không
đo lường mà phí tiêu mướn.

Chỉ em ta phải biết cần xài là vớ-
cùng, nên phải lượng theo sức nhà mình
để ăn biết đầy chót, (tùy gia phong kiếm),
để phòng cơn thôn-thần mà liêu dùng.

Nếu chị em ta là người trong mà biết giữ,
biết gìn, biết cần, biết kiếm, thì có phải
là nhẹ một phần lo về sau chăng?

Đâu chị em ta chẳng đủ sức mà làm
nữ, những việc kinh-thiên vĩ-địa, mà có
ít nhiều học-thức thì cũng đỡ bớt phần
tuy-tiêu như thuốc mới nói cho cùng mà
nghĩ, ông tu-mi nào so răn lảm mà sấn

siêu chẳng vì thì mình cũng đủ lợi ngon
bằng phải mà vẫn-lời còn sấm-sét.

Chàng phải chi em ta toan lấy sự học-
thức mà mình mà phần dãi với bọn nam-
học song chỉ trông nhờ sự học-thức
mà cư xử với phu-chối cho khỏi lỗi tằm
bản mình đó thôi. Phụ xứng phụ tằm
đến là một cái phong-áda tốt, thì chị em
ta cũng taa vịn đầy mà ở, đầu đám
lảm-xao mà phải miệng thế đũa khu
rằng:

HÀ-ĐÔNG-SU-TỬ

Gà mái gây trúc

Miêng cho trọn phần cưới cần kiếm
Đức bôn gìn lòng tựa lẩn lẩn
trước thiếp sau chàng, ước đặng trong
khôn như tằm cùng qui!

BẠN NỮ-LƯU:

Khuyến rằng: cam chúc phần ngày-thơ,
Đức bôn gìn lòng tựa lẩn lẩn
Ngân thắm, muốn hồng xin chờ cậy,
Già trong giữ sạch tránh đũa như!

(Sau sẽ tiếp theo)

Madame CAO-HẢI-ĐỀ (Mỹ-tho)

COGNAC
O
P
JULES ROBIN & Cie
Rượu Cô-Nhất
HIỆU
RÔ-BANH
Có một mình bằg
LOUIS OGLIASTRO ET Cie
có trư mà thôi

Ấy là một thứ
rượu rất diệu, rất
ngon, rất quý, rồi
ông Đông-Dương
này thiên hạ đều
biết

Muốn mua cho
có rượu ngon, thì
phải nài cho đượ
cái nhãn hiệu này
mà thôi.

CHỈ HỒNG-MAO HIỆU BROOK

Nếu các có các bà muốn cho đượ chữ chỉ thì mà may cho chắc
cho bền, thì phải lựa thứ chỉ Hồng mao hiệu BROOK này mà mua.

Những chỉ ông nào
mà không có cái đầu
con dê như kiểu này
đây thì đừng thêm mua,
và phải coi chừng kẻ
mà lảm đó giả.

Có một thứ chỉ hiệu BROOK này là chỉ tốt thượng hạng mà
thời, không có hiệu nào sánh kịp.
Có một mình bằg LOUIS OGLIASTRO ET Cie có trư mà thôi.

Hồ-vân-Lang, hồ vi tai!!

Hồ-Lang ói! ọ ẹ làm chi cho thêm rầy. Phàm làm nghề soạn báo, phải biết dùng ngòi bút của mình, thấy phải thì khen, thấy quấy thì chê, cứ noi theo Công-lý mà làm; chớ biết sao mà gọi là ngịch, biết sao mà gọi là thần? "Nông-Cổ với Công-Luận" hiệp nhau; mà bài báo NGƯỜI TA hôm rày đó, chẳng qua là vì Công-lý mà trù trệ cho quốc-đáp. Bởi do cho nên các bạn Đồng-nghiệp Langsa của chúng ta như: «L'Opinion» «Le Courrier Saigonnaise» và «La Tribune Indigènes» cũng đều hiệp ý mà trù bốt cái tệ-tục ấy đi; có ai đi vì chút lợi riêng đồng ác tương tế mà bưng mà bự như vậy bao giờ?

Hồ-vân-Lang lại nói cái chi mà: *Hồ không biết chữ Hán thì dốt, nói vậy chúng mi lũng mảy ồng học Tây làm*! Hồ-vân-Lang có ý nói vậy dặng có trao gánh cho mấy ông học Tây giện lấy chơi cho bỏ ghét phải không? không phải vậy đâu, mấy ông biết rõ lắm chớ: Hồ-vân-Lang trao gánh không được đâu. Phàm người có học, bắt câu Hán-học hay là Tây-học, bèn nào cũng vậy, hề học thòng, nói nhảm, thì là người hay chữ. Còn những bọn học lớn nói càng thì mới gọi là dốt chớ! Như nhựt-báo của mình mà mượn người khác viết bài rồi để tên mình đứng, mới gọi là dốt chớ.

Này M. Hồ-vân-Lang, kỳ Báo mới rày đây số 19, trương thứ hai, bài *Vô-tuyên-diễn Đông-Dương* đó cũng là dốt lắm đạ. Chữ Téléphone sans fil mà dịch là «VÔ-TUYẾN-BIỆN THỐT!». Tiếng nước gì nói là vậy? Trong thế Túc-hạ học theo điện văn chương của Lê-hoàng-Mưu phải không? như nói tiếng Annam thì nói: *Điện thếp nói không dây*, cho người ta dễ hiểu, nếu chệ hai chữ *Điện* khó nghe mà miễn dùng chữ Hán (chữ nêo) thì phải nói: *VÔ-TUYẾN-BIỆN-QUẠI* 無線電話, chớ nói tiếng nước gì mà gọi là «VÔ TUYÊN BIEN THỐT»? Đó là dốt chữ Hán đạ.

Còn chữ SAIGONNAISE PATRIOTIQUE sao lại dịch là SAIGON NỮ-TRUNG AI-QUỐC HỘI? Sái nữa đạ. Đưng có thấy người đề chữ Saigonnaise mà tưởng là người đờn-bà Saigon, nên đặt thêm Nữ-trung vô đó rồi làm đạ. Vì đó là «La Société Saigonnaise Patriotique», mà người ta việc Saigonnaise Patriotique có ý kêu cho gọn kéo dài lắm, còn chữ Société để mà hiểu ngầm (Sous-entendu) mà bởi chữ Société thuộc về giống cái (féminin) nên người ta phải để chữ Saigonnaise theo giống cái. Vậy thì kêu Saigon Ai-quốc hội cũng đủ, lự phải thêm chữ *Nữ-trung* làm chi chosiá nghĩa. Đó là dốt chữ Tây đạ.

Túc-hạ này, người nào làm giùm bài cho Túc-hạ mà Túc-hạ khoe khoan rằng văn Pháp khá đờ, Túc-hạ hãy mời và lại, rồi đưng vòng tay thắt lệ mà năn nỉ với và như vậy: *Thầy ói! Thầy làm bài mà thấy nói chữ gì ác nghiệp quá, thiệt thì chẳng biết chi hết, chỉ biết viết ba chữ HỒ-VÂN-LANG vô đó, mà bị ông chủ-bút Nông-Cổ Min-Bam đưng trách tội oan quá!* Đó, làm như vậy thì từ rày sắp-sau hoặc may và mới rằng mà coi chừng. Nếu không thì và thấy Túc-hạ thiệt thà, và khi, rồi và để nhứt cút dốt vô đến thái hết cả tờ Báo đi còn gì. Vì tôi thấy và đã đó đầu hắc vô gán hơn ứa tờ rồi, song tôi không có ngày giờ rảnh mà đi nhợa giùm cho Túc-hạ được, xin Túc-hạ chớ trách tội rằng hẹp lượng.

NGUYỄN-BÀ-NHIỆM

Cho hay trước

Bồn-quan mới tiếp được một bài của hai tên dân nhà quê nói chuyện ở Vinhlong gởi đến, thiệt đáng buồn mà cũng đáng thương cho dân quê nhà trong bồn tỉnh. Ngặt vì muộn quá đem vào không kịp kỳ này, vậy xin chừ khán-quan rằng đờ ra ngoài ngày sẽ xem cho biết.

N. C.

Bài ca

Đồ-thập-Nương tái thế TỬ ĐAI.

Ghê gớm thay là thời đạ tình!
 Quên anh rừ ến rập rình,
 Chôn Bông-thành có nàng *Thập-Nương*;
 Biết bao bướm chán ong chường,
 Mảnh má đào chiếu người bôn phương,
 Thiệp nghệ phân-hương,
 Nào kẻ tay sang hèn,
 Lặn trông đen.
 Giết biết bao là công-tử Bọt,
 Bán dật đợ nhà;
 Chôn vào lổ trắng-bào,
 Càng nghĩ lại xót xa!
 Gười thay anh rờ Bì-bà,
 Lái thuyền tình bởi không vững chặc,
 Cứng sa vào trong cơn sóng sặc,
 Nổi trôi đầu Nam Bắc.
 Mây mưa mấy đời đã đi xuôi về Tây!
 Kịp sớm muộn tối đào,
 Vườn xuân há để ai rào,
 Cửa trước rồi, rước người cửa sau,
 Hà-bao ói hà-bao!
 Bởi thương nhau mới ra tay ta móc sọc,
 Bưng đức khôn chùng-tình,
 Cao phi dạ yến-anh,
 Này ở bạn *Trường-Khanh*!
 Trau-tria mà phân mây xanh,
 Ngã thành rồi, toan qua quán đờ,
 Thả ông Tây này, quơ chơi chú Chệt nọ,
 Chưa đủ thêm, toan kiếm chó.
 Phấn son sạm-sửa rudi-dung giang-hồ.
 Bông có khách *dặng-đờ*: (1)
 Đành xưng *Thập-nhị Long-hồ*,
 Tánh bèo rời đã quen,
 Thuần-quyến ói *thuyền-quyến*!
 Bôn-tám đây vì chẳng có biết,
 Tháo chi sẽ lờng,
 Ra tay để anh chơi.
 Này ở bạn tình ói!
 Ni-non đêm đăm ngày vui,
 Say vì tình cửa nhà vong phở,
 Thối rồi, rả rồi!
 Dờ-dang nọ dờ-dang,
 1. - Đưng-đờ-tờ-đờ, là chỉ người ưa sáo lệch.

Trở lại chốn Ngu-giang (Saigon)
 Ngổ dụ trai phong-tinh.
 Muốn kiếm khách trắng-hoa
 Người quanh quật đầu xa
 Chấp duyên thừa ta năn nỉ cháu:
 Thôi mà, cho Di!

Trăm năm ợ trăm năm,
 Kết chặc giải đồng-tâm.
 Nguyễn toan kết có ngâm vịnh. —
 Nam mấy năm hoa thái hương thừa,
 Mượn màu sơn phấn đánh lừa,
 Ta phải ai quyền chi?
 Đặng tươi rồi quên họ,
 Muốn ra oai cho thế-gian, nó biết mặt,
 Ta phải ai quyền chi?
 Máu có kẻ oán an. —
 Ai ói bởi có thân
 Càng nghĩ lại xót xa!
 Đây từ đây sáu-tinh đã tăng,
 Bởi Chánh-Sát với chúng Nguyễn-Kim.

Như Tây nhựt trình

Trong tàu Dumbéa, le 5 Novembre 1918

Ở bạn yêu dân ói,
 Tôi một giờ khuya anh vào phòng nằm
 nghĩ vì một quá, đêm trước không ngủ
 chút nào hết, rồi cả ngày bữa 4 Novembre
 chẳng có đặt lưng xuống chiếu. Tuy
 muốn ngủ hết sức, mà ngủ sao đặng?
 Vừa nhắm mắt thì thấy mấy đờ con anh
 đưng dẫn dẫn trước mặt mới, phân lại
 lo không bứt bịnh chi của em ra thế nào.
 Lặng qua trở lại cả đêm không ngủ đặng
 một thì nào cả.

Trong phòng anh nằm, có bốn cái
 giường. Song ít khách hành-thoàn (passa-
 gers), nên có ba người nằm trong phòng
 ấy (mà thôi: hai cha con anh với một
 người Ấn-độ làm chức *Lyc-sy* đi về Ka-
 ri-kan (Karikal). Người này không có
 đêm đờ chi vào phòng cho lắm, nên anh
 có chỗ mà đờ hành-trong anh đặng nhiều.
 Đó đờ đờ trong phòng thì không sợ
 mất, có người coi chừng giữ cho mình,
 cửa phòng khóa cửa phải khóa. Còn

mấy cái thùng rương lớn để dưới hầm
 tàu, cũng có người ở đó canh giữ luôn
 luôn. Muốn đờ chỗ cho âm ái, thì nói
 với người ấy trước, rồi chừa tàu đến,
 cho họ tiêu chút dầu uống rượu; có
 nói trước vậy, mới muốn mở rương
 chừa nào, người ấy mới đẩy, và đem
 rương ếm át ra chỗ mình mở.

Bang đêm lúc mình ngủ, nếu trời thanh
 tịnh thì người dọn phòng coi mở cửa dựa
 be tào cho có gió lọt vào phòng cho mát,
 bằng nếu coi trời có giông mưa sẽ
 bịt kín, Chũ tàu ra lịnh, người dọn phòng
 bắt kỳ mấy giờ cũng phải vào tàu vào
 phòng mà đóng cửa ấy lại như thế không
 làm động cho mình hay.

Trong phòng có bát rửa mặt, có mấy
 cái khăn lau mặt đủ hết. Sớm mai chừng
 5 giờ, người dọn phòng đi rào trước cửa
 phòng, coi ai có đờ dầy đờ nón đó, gắp
 lét đem đi chải hay là đánh phấn; chớ

mình bôi chút phấn ói. Có hề muốn bữa
 người chải dầy chải nữa, thì trước khi
 người dọn cửa phòng mình đờ thôi. Đến
 mai sáng chừng tám giờ thì xong hết,
 chừa phòng phòng, người ấy đem đờ đờ
 trong phòng mình.

Sớm mai thức dậy, khách hành thoàn
 còn phải đờ mắt vào phòng ăn uống trả
 phe phòng cùng lên sân tàu đặng tới
 tám giờ; quá giờ ấy phải thay đờ lên
 mới đến máy chớ ả đặng.

Chừa mình lên sân tàu chơi rồi, thì
 phòng trống, người dọn phòng cứ vào
 phòng quét dọn, xếp mền sắp giường lại.
 Khăn lau mặt mỗi ngày mỗi thay, còn bao
 gối, bao nệm (drap de lit) một tuần thay
 hai kỳ. Nước rửa mặt, thì nước ngọt.
 Không có đờ xà-bông thơm, mình phải
 mua lấy mà đưng. Dưới tàu có người
 hút tóc bôn đủ xà-bông thơm, dầu thơm,
 dầu chải răng, bàn chải răng và nhiều
 món khác nữa.

— Ừa chào anh, vậy chớ anh dắt cháu đi đâu vậy? Hứa mền ói!
 Mà sao, cái bụng nó bị h rình vậy anh?

Ồ! rầu quá anh ói! Phả bụng bình rình, mà nói gì, con mắt nó
 trờm lơ, da bụng kéo gán xanh, dịch thì xẹp con, đưng đưng như ròi
 tai bèo mới là hại cho chớ! Không biết nó đau cái gì lạ quá!
 Ờ! Thiệt anh lơ thì thôi! Nó bị Cam-tích đó chớ gì. Nè! Tháng
 con tôi đây hồi đó cũng vậy đạ, mà nhờ thuốc Cam-tích của *Nhị-thiền-
 Đường* nó ừng có một hợp, mạnh vô. Đờ hông! Bấy giờ đây trước
 ực 3 con cạp vật tể sáng không nổi nữa đạ anh à!!

Lúc này còn đương chính chiến, trong tàu không có đủ người Langsa giúp việc nên có người Bắc-kỳ và người Mạt-ít-nít (Martinique) dọn ăn, dọn phòng ngủ nhiều. Có đôn-bà Langsa coi về phòng đồ đạc (khăn ăn, nấp trải bàn, khăn lau mặt, khăn lau ly lau đĩa, v.v.v). Cũng có một người đôn-bà Langsa để nuôi bệnh đôn-bà.

Trong tàu có phòng tiêu, phòng tắm của đôn-bà đôn-ông phân biệt nhau sạch sẽ lắm. Trong phòng tắm có đủ nước nóng, nước lạnh dưới biển đem lên; cũng có đủ hai thùng nước ngọt đựng khi tắm nước biển rồi xối tắm lại cho hết rít muối, và thoa xà-bông mới ăn mới có bọt, nếu không có nước ngọt gội đầu không được; lại cũng có bồn tắm (baignoire) và máy nước rửa xuống nữa (douche).

Có phòng hút tặc, người giúp việc trong tàu đứng hết. Mỗi khi hút tặc chạy rùa, ai muốn trả bao nhiêu thì trả không có giá định trước. Tuy nơi khách sa-g hên; cho từ một quang tới năm quang.

Có tủ sách. Ai muốn mượn coi phải đóng 5 quang tiếng Langsa, về tiếng nước sách, và đóng thế chừa ba quang để phòng khi mất sách, thì lấy số tiền ấy. Nếu mình không làm mất sách, khi gần đến nơi thì mình lấy số tiền thế chừa ấy ra về phần người hút tặc giff tủ sách. Có sách chữ Langsa, và chữ Hồng-mao, vì thường trong tàu có khách Hồng-mao nhiều lắm. Như trong tàu "Dumbéa", chuyến này trong số khách hành-thoàn hạng nhì và hạng nhì, người Hồng-mao và Huê-kỳ nhiều hơn người Langsa, cũng có người Hà-lang (Hollandais), người Gô-réc (Grèce), người Tật-cô (Turc) nữa.

Trong tàu thiếu người đặt đồ mà thôi. Hễ đến chỗ nào tàu đậu lại thì có người đặt đồ xuống lanch đó lên đặt, nội trong sáu giờ đồng hồ thì rồi. Phần anh có một người lái tây lanch, không đặt chi, vì chỉ anh chở à n không hơn hạng nhì bao nhiêu.

(Sau sẽ tiếp theo)
Muốn mua có gói thơ, thì một người chuyên lo việc thơ từ bán. Muốn cho người

ấy lấy thơ mình đem lên gói, thì phải viết bỏ thơ vào thùng gì nữa là một giờ đồng hồ trước khi tàu đậu, bằng thế thì mình phải đem lên nhà thơ mà gói. Trong lúc đi, muốn gói thơ về Saigon bỏ tại thùng thơ trong tàu, thì phải dán có 25, vì mỗi chỗ tàu đậu lại đều thuộc về ngoại-quốc hết, chừa có Gi-bu-Ti (Djibouti) thì là thuộc địa Langsa mà thôi. Còn thơ gói về Đại-Pháp bỏ trong thùng-thơ trong tàu thì dán có 10 đồng, vì tàu chừ luôn về Tây khỏi đem vào bờ gói trở về.

Lúc này còn đương chính chiến, nên việc ăn uống trong tàu không bằng khi trước. Tuy vậy, hạng nhất hạng nhì cũng có đủ đồ ăn no dạng. Hạng nhì, mỗi bữa ăn ba món, bữa cơm chiều có thêm một món xúp (soupe). Trái cây ăn tráng miệng (dessert) xúp lấm, vì đến mỗi chỗ tàu đậu mới mua được một lổn đồ ăn từ ban ngày tới 8, 9 ngày. Ăn rồi muốn uống trà-phê hay là nước trà cũng được, nhưng không có rượu Rôm (Rhum) và rượu Cô-nhac (Cognac) như trước.

Ngoài mấy bữa ăn thường, muốn uống rượu chi, hay là nước trà, trà-phê, sô; lui biếu hồ; đem cho mình uống, rồi viết bông (Bon pour), để khi mình gửi tới chỗ lên; người đầu-phòng-ăn-ngủ (Maitre d'hôtel), tính tiền cho mình trả một lần. Trong giấy bông mình ký tên rồi thì phải biếu cái số phòng của mình năm, cho-khỏi lộn.

Mỗi người đi tàu đều có mua ghế dài theo, đựng đồ trên sáu tàu mà năm. Việc ấy là trong nhứt, nếu đi tàu lâu ngày mà không đem ghế dài theo, thì khổ lắm, vì có ngày ở trong buồng nóng cực lắm chịu không nổi, ngủ không được, phải lên trên sân tàu mà nằm.

Những người phú-hộ hào-gia nếu muốn sang Đại pháp chơi cho biết, thì nên mua giấy tàu hạng nhì mà đi cho thông-thả, đừng đi hạng ba hạng tư cực lắm. Mua giấy hạng nhất mất lắm, không ích chi, vì chỗ ăn chỗ à n không hơn hạng nhì bao nhiêu.

(Sau sẽ tiếp theo)

Tri-phủ, Lê-QUANG-LIÊM.

Nhà trường của bà Le Guidee

Ở tại đường Amiral Page số 1
Ngang hông Nhà-Thờ Nhà-Nước
SAIGON

Bà Le Guidee kính rao cho trong Lục-Châu hay, như vị nào có con cháu muốn cho lên Saigon ăn học, thì bà rất sẵn lòng tiếp đãi, ăn nghỉ tại nhà trường của bà được hết.

Muốn học tại trường bà, thì bà sẽ lo dạy cho tới lớp thi bourse đặng về các trường Nhà-nước. Hoặc đi học các trường nào khác hay là trường của Nhà-nước môn xúp (soupe). Trái cây ăn tráng miệng (dessert) xúp lấm, vì đến mỗi chỗ tàu đậu mới mua được một lổn đồ ăn từ ban ngày tới 8, 9 ngày. Ăn rồi muốn uống trà-phê hay là nước trà cũng được, nhưng không có rượu Rôm (Rhum) và rượu Cô-nhac (Cognac) như trước.

BÀ TÍNH GIÀ RẺ VÔ CÙNG

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino đứng bậc nhất trong cõi Đông-Dương, mỗi tuần thay nhiều lớp lạ thường, đã hay lại thêm vui vẻ, hình Pathé, frères gửi lại.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm công cán, thầy thầy đều rõ chàng công người máy không rung hình chơi tới trời xem tới màng mà không mỏi mắt. Xin quý khách thừa khi hóng mát đến xem chơi tiêu khiển rất vui lòng, nhiều tích hay đẹp đa đa qui ông. Sự mầu nhiệm xưa nay chưa từng thấy. Gần tới đây sẽ hát tuồng La Reine Sennui hay lắm.

Tri-phủ, Lê-QUANG-LIÊM.

Thời đàm

DẠM MẶT ĐẶNG ĐI COI HAI

Mời đọc cái đề, thì chắc sao chừ khán quan cũng lấy làm lạ; vì xưa nay hát bội thì về mặt dạng làm tuồng, ấy là phường lễ, song nay lại khác hơn, bởi tích dưới đây: Lúc họ thiếp đi Longxuyên về Biên dương ghé lại Vinhlong thăm di Tang Úc, chiều lại, lữ 6 giờ thì thiếp nghe tiếng trống hát giục khách mời, thì rất nhấc dùi, lại hỏi trư gia Bang thuộc rằm, đôn này bà lữ mua hàng hát nên rằm, họ coi đòng lữ n, vui lắm, mà bữa tiếp nhâm thờ bảy hát lớp Hồng-môn hội, yên rất hay, thiếp nghe qua cũng mừng, vì bấy lâu có nghe danh hát lớn là NỮ-TRUNG... nay gặp dịp quyết đến xem thử coi bà lữ sắp đặt ngời tiết thế nào và có canh cải cho ra về vẫn-minh, hay còn để cho con hát này nài nhảy lưu theo thói cũ. Tinh vậy song đi một mình buồn, mới rừ 2 đưa con của di Bang là con Hai và con Ba đi chơi cho vui, song nó không chịu lại nói sẽ coi EDEN mà thôi.—Tức chừa! ai đời mình sáng lòng rừ nó, mà nó đáp trả cưa quá thật cũng nên buồn; cực chẳng đã thiếp tính theo hai đứa nó luôn thì.—Hèn 8 giờ hát đờn nó hỏi thiếp sửa soạn đặng đi.—Lẽ thường hề chường mặt ra chỗ đờn thì ti nửa mình phải ăn mặt cho đẹp một tí; ai đời hai đứa nó đã không chịu làm vậy thì chớ, lại lấy áo quần cũ mềm mà mang vào, còn đồ trang sức thì cốt lột, coi ra nào khác cợn thì rừ, tiếp lấy làm lạ, hỏi: hai em làm tuồng thì có quái vậy, sao chừa có thoa son đánh phấn đặng coi đi coi sớm?

—Con ba cười: Bộ chị nầy tưởng đầu thông thế như trên Saigon vậy sao? Nè! tôi nói cho chị rừ, tại Vinhlong đây nếu ai muốn đi coi hát bội thì nên ăn mặt lả lơi, coi như đi coi Eden thì phải giữ bình cho là mới được!!

—Ừ! sao là vậy em? đâu em vui lòng cái nghĩa rành cho chị rừ với.

—Vốn lúc trước Vinhlong thì có một rạp hát họ Anam của bà lữ mà thôi,

thiên họ sĩ bung bà nên đưa nhau đến mua vui rừ đòng (cờ quạt quạt) rừ từ ngày ông Tây lại cất thêm rạp EDEN thì người ta bớt coi hát bội của bà lữ, nên bà lữ giận bưng muốn tìm cách xô cho sập cái rạp Eden đi; song ông Tây cũng không phải rừ chơi mà để, nên bà giận cầm gan, rồi ép lòng chịu dờ... sau ông Tây bán lại cho MM. Thận và Hai ở Sadee, chừ, bà lữ mới như định ra tay, hàng trả học h phường chằm để phá chơi cho bỏ ghét. (Hạn đòng ĐAN MÀ!!) Có làm lúc quang lớn ếp M. Thận bán lại cho người, song M. Thận cũng khi khi, thì... không để cho người tìm; bởi có lẽ lữ cầm tá-điền, bà không cho lữ bính đến rạp Eden lại hàng đêm thì Usa Khuvín đến coi Eden đôn nhứt mặt những người coi hầu hết lại cho bà đặng chừ ngày há quò!!!

—Bó! Ch! nghe chừa; bởi 2 tôi đây là kẻ trong tay bà... thời gần hát rồi, gọi LQ đây, chị có muốn đi coi thì tha mặt đi kẻo trễ!!

—Y hi! nghe con bà nó nói một hồi và đưa rừ lữ ra làm cho thiên rừ rừ, đứng chiêm, thì lữ thấy lâu cũng nói lớn rằng: *Có đầu lữ quá vậy! chớ còn quan tâm không phải sao. Lợi gì phải đem mặt để qua Saigon thuật lại cho các Báo-quan nghe coi mấy ông dám làm chi không???*

Tiễn-nữ: NGUYỄN-KIM-CHAU

«OMÉGA»

Là một thứ đồng-hồ trái qui khéo tốt thượng hạng và qui báu vô song.

MỘT MINH HẰNG
L. CAFFORT
Ở tại đường Catnat—Saigon
có bán mà thôi.

LE MANG TÂN QUAN

Ngày 21 Janvier 1919 lúc 7 giờ tối, những thân bằng của ông Giáo-thọ Lê-văn-Lưu đến tại nhà hàng Đức-lập (Chợ lớn) mua ăn mừng cho ngài đã thăng chức Hộ-quan-hàm. Lúc mừng tiệc có M. Trần-quang-Nguyễn là người buôn bán ở Saigon, đứng dậy đọc những lời sau này:

MẤY ÔNG,

* Xin mấy ông cho phép tôi đứng đây mà tỏ mừng cho anh tôi là M. Lê-văn-Lưu Giáo-thọ, nay đã thăng chức hộ-quan-hàm. Tôi là kẻ hèn mọn đến đặng đồng này, có nhiều người sang trọng, danh-lưu thò thủ dôi lời, là vì tinh thần ấy, vì ơn nghĩa trọng, chớ chẳng phải dám khoe bùa giữa cửa Bang. Có lời chi thò kịch, xin mấy ông rộng lượng bao dung.

MẤY ÔNG,

—Anh Lê-văn-Lưu của tôi ra giúp việc giáo hóa con dân đã hơn ba mươi năm năm. Nhà-nước xét chút tài năng công nghiệp, nên đã cho mũ-day bạc và lại ban cho hàng-lâm tãi. Mấy ông đều rõ Nhà-nước Langsa là quốc dân-quốc, không phân biệt hạng người, sĩ nông công thương, đều cho đồng bực, duy những người tài ba, những tay có công tá quốc an bang, thường cho một miếng giẻ mà nơi ngự, mà tờ lòng yêu cầu của Chánh-phủ.

Trong lòng Langsa người nào có đức đầu qui đò, đi tới đâu thì non dân trong đất hừng 10i.

Còn nước ta, tuy gọi nhân giáo hóa của Đại-pháp đã hơn 60 năm,—tuy đi gần nước Trung-quốc và Nhật-bản là nước đã mở mang theo kim thời, mà phần nhiều nhân dân còn coi tr trường này ngàn năm trước. Mấy ông là người rộng thấy hiểu nghe, đều biết rằng: trong trí não của đòng-bang ta ghi chớ rằng: có một người người chuyên nghề trị dân, là đặng sang cả trên đời. Còn những người nghiệp khác, đầu chuyên nghề tinh

xảo, đầu tài ba lợi lạc, đầu lĩnh của lứa đàn bà sức giúp nước giúp dân, đầu hết đạ lo lắng tập tành con trẻ cho đặng lớp sau vãn-minh tấn bộ, nếu chẳng đặng phẩm hàm huyện phủ đốc-phủ, thì thiên hạ đều cho là bà phẩm. Ấy là phong tục nơi chốn quê mùa hủ lậu. Rủi thay phong tục đó là thời nước ta. Sách Langsa có nói rằng: L'erreur de la masse c'est l'erreur de la nation—đều lầm lũi của nhơn dân, ấy là đều lầm lũi của nước.

Trong bực đem lòng lo lắng cho nhơn quần, tư tưởng việc khai hóa, mấy người lo việc mở trí trẻ em, là đáng biểu tượng quân tử, không cạnh tranh ngôi thứ, vậy lập sự vinh hiển trước mặt, chăm lo phận sự cho vẹn toàn. Duy cũng có một hai người, thấy mình đã hết lòng giúp đời, mà bị thiên hạ khinh khi thì hổ thẹn với vợ con: riêng trách xã-hội Annam bạc bẽo không phân biệt người hiền lương, công cán với kẻ bạo ngược kiêu

cần. Những lời riêng than của kẻ có công với đời thì lộ ra, đã lọt vào tai lớp sau. Nên ty giáo-huấn càng ngày càng thưa rớt. Chánh-phủ tặng thêm bổng lộc mà cũng chẳng đủ người.

Quan Toàn-quyền Sarraut là người cao kiến, nghĩ rằng: Nhà-nước Langsa qua đời Đông-dương này, chẳng phải sắp đặt cho dân sự bình tịnh và lo việc thả thú mà thôi. Nước Đại-Pháp là nước văn-minh tự bực, qua đây, có một vài tướng cao sang hơn hết là dạy dỗ cho dân An-nam quen thuộc việc đời này. Mà vai tuồng sang trọng ấy thì nẩy cho các giáo-sư. Nên để cho dân quê mùa hủ lậu, chớ nghề dạy dỗ thì phận sự của Nhà-quốc chẳng tròn.

Nên Cử-nhân-phủ xét những vị Giáo-thọ nào siêng năng giỏi giần thì đều ban chức huyện, phủ và đốc-phủ. Tuy tôi biết rằng: những học trò của anh tôi, có kẻ ra biết học làm người, có người đã lãnh chức cao trọng trong hàng phủ huyện rồi, song tôi không dám xét chức chức huyện này có xứng đáng với công cán và tài năng hay không?

Nay tôi cầm ly rượu này mừng cho anh tôi, chẳng phải mừng về sự Chánh-phủ ngợi khen, vì anh tôi đã có Hàng-lâm-bái, mừng để lãnh đặng chức huyện rồi, khi rảnh rang dạo chơi các tỉnh, nhơn dân chắc là thiết đãi theo bực người chuyên nghề thâu thuế và lãnh quyền sắp đặt làng tổng, là bực rất sang trọng trong các nơi đó, vậy cho nó vài mặt vợ con, và cho các giáo-sư lớp sau này nghề dạy dỗ là vinh hiển, rằng sức giúp Nhà-nước mà mở trí hóa trẻ em cho hậu nhứt nhơn dân thông thái.

Sau này tôi chúc cho quan Toàn-quyền Sarraut cảm cố lam sắc, đứng vững vàng trong cõi Đông-dương này luôn luôn, cho việc giáo dục đặng thành vượng và cho nước Annam chuyển biến văn-minh tấn bộ. Sau này tôi mừng cho Đại-pháp đã đặng thắng trận.

Giấy LE NIL là giấy tinh anh thượng hạng

BẠN HÁT XIẾT BOSTOCK

Nhơn vị chiếc tàu chở bạn hát Xiết đi trẻ nên chúng ta mới vui mà xem cuộc hát cho đong theo ngày đã định hát. Là bữa thứ năm 16 jannev. Lời sự trẻ nãi ấy nên ngày đã định hát phát định qua ngày 18 janvier 1919 đặng 9 giờ 15 phút tối.

Tiệc thay sự trẻ nãi làm cho người người buồn lòng vì đã sắm sửa đặng cho bạn hát xiết rất lớn, rất hay, xưa nay chưa hề có đến hát xiết này.

Nội bạn hát xiết này về người về thú muốn riêng trọn chiếc tàu CHILDAL mà qua đây số phí kật 11 ngàn đồng thì đủ biết bạn hát xiết này lớn là dường nào.

Bổn quán tưởng bạn hát Xiết này sẽ hát hay lắm, hãy đến xem vì chẳng mấy khi có.

Khởi hát **ĐÚNG 9 GIỜ 15 PHÚT** Khởi hát
18 Janvier 1919 **Hát lần thứ nhứt tại Saigon.** 18 Janvier 1919
BẠN HÁT XIẾT DANH TIENG

ITABI BOSTOCK

Chẳng có vai kép vai đào nào, chẳng có con thú nào, chẳng có lớp nào mà người Saigon đã thấy, đã coi rồi.

200 con thú, tập luyện khéo khôn. 40 vai kép Tây. Bạn hát xiết rất sang, đèn hấp sáng như ban ngày, chũ ngồi, rất khoan khoái, nhặt Tây.

Hát tại làng Gambetta (chợ cũ Saigon)

Mỗi ngày thứ năm và ngày chúa nhựt đều có hát ban ngày nửa phần tiền, đặng 5 giờ chiều khởi hát.

GIÁ CHỖ NGỒI

Loges (6 chỗ ngồi)....	21 \$ 00	Hạng nhì.....	2. \$50
Mỗi chỗ ngồi trong Loge.	3. 50	Hạng ba 2. \$ 00 và 1. \$ 00	
Hạng nhứt.....	3. 00	Giàng (người Phương-dông)	0\$50
Tám giờ cho voi.		9 giờ 12 phút khởi hát.	

Tại nhà in Saigonnaise 7 rue Catinet có bán giấy hát từ ngày 10 Janvier, sớm mai từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ rưỡi.
Général MANAGER.— H. V. TREHERNE— Advance MANAGER— A. Almazoff. Leense.— Douglas F. Bostock

Nhân đăm

Thuận vợ thuận chồng
tác biển đông cũng cạn

Có hai vợ chồng tên Mít nhà nghèo, con cái đông, không có phương thế chi làm cho đủ mà chi độ; nghe người ta nói rằng tại biển đông có nhiều ngọc, vợ chồng bèn tính cùng nhau sắm đồ ăn đến dựa mé biển đông che chời ở đó, ra công tác biển đặng lượm ngọc đem về bán, vợ chồng bèn cùng nhau tác nghiệp qua ngày nọ tác nghiệp chẳng hề thấy cạn, nhưng mà chẳng ngã lòng, đồng tâm hiệp lực tác hoài không bỏ.

Ngày kia phát bả tác dìm thấy biển đông xao động chẳng rõ duyên cớ chi, nghĩ mới hóa ra bực ngư xương ngọc cho biết. Khi bả tác hóa ra bực ngư xương ngọc, tên Mít phần thì tác một phần thì bả tác nâng lên con mắt nên dìm lên cho ai thả đi lạc độ thấy không? Người vợ thấy nói rằng con trâu trắng mà chống mình nói trâu đen ấy chẳng qua là bị núng và một lừa con mắt coi lầm nên cũng nói thuận theo một bề! Phải đã cha nó ấy là con trâu đen của ai đi lạc độ?

Phát bả tác nghe vậy tức cười và nghĩ rằng: Rõ ràng mình hóa trâu trắng mà chẳng chống con mắt nói là trâu đen, con vợ biết chống coi làm mà cũng nói theo một bề không tâm cái, thiệt là vợ chồng tên này hóa thuận nhau lắm nên mới cùng nhau tác biển, song biển sâu thăm thẳm tác sao cho cạn, vậy ta cũng nên giúp sức cho kẻ chi công một phen kéo tới nghiệp. Khi ấy phát bả tác mới hóa phép thân thông trong đáy phát biển cạn, vợ chồng tên Mít mừng rỡ xuống đáy biển lượm đặng trân châu rất nhiều đem về bán, sau trở nên đại phú.

Ở gần bên xóm của tên Mít có hai vợ chồng tên Xoài cũng nghèo, thấy vợ tên Mít lúc trước cũng nghèo như mình

sao nay lại mau làm giàu vậy, bèn đến hỏi thăm « Anh có phương thế chi làm giàu vậy xin làm ơn chỉ cho tôi làm kiếm tiền chi độ kéo nghèo quá đi anh! Mít bèn đọc lại chuyện vợ chồng tác biển, lượm ngọc về bán cho Xoài nghe. Xoài nghe rồi đầu đuôi về nhà rủ vợ sắm sửa đồ ăn đồ đạc mà biển cát chời ở tác biển làm cũng y như tên Mít. Khi ấy phát bả tác cũng hóa ra trâu trắng đến con, tên Xoài dìm thấy kêu vợ chi và nói mẹ trẻ thấy không? Vợ tên Xoài dìm lên thấy bèn nói lớn rằng: « Con trâu trắng nỏn mà mầy được hay sao lại nói trâu đen » vợ chồng cãi cọ nhau hoài, làm rầy vợ bả không chịu tác nữa. Phát bả tác thấy vậy biết hai vợ chồng tên này không như tâm, vợ hiền hào, đầu cho có làm chi cũng không nên việc, bèn chớ đặng vào trở lại tay phươg. Còn tên Xoài lui cui tác nữa cũng không thấy cạn chút nào bèn bỏ trở về đến nói chuyện lại cho tên Mít nghe. Tên Mít nói: « Sao anh không rằng tác ít ngày nữa thử coi lại bả đi? » Xoài rằng: « Tại con vợ tôi nó cũng chán hoài rồi ngã lòng, tôi thấy con này cũng đi ngau qua ngau thì trời nắng chiều con mắt, tôi nói là trâu đen, nó cãi lý nói tôi sao nói vậy, nó gây lớn hoài rồi tôi không thêm tác nữa, một anh tôi tác sao cho cạn nên phải bỏ trở về hỏi anh coi phải làm thế nào? » Mít thở ra và trả lời rằng: « Ấy là tại anh với chị có một chút kẻ trâu trắng người trâu đen mà hư việc chớ gì. »

Đào-công-Vân

Bạn Đông-bang, coi chừng lây

Đông-bang chớ có làm những kẻ dục lợi thừa dịp đông-bang cần dùng tiền bạc để mua giấy quốc-trái rẻ. Hãy ráng đợi chừng 15 ngày nữa đây, sẽ có một hội lập thành đặng mua giấy quốc-trái của Đông-bang đúng theo giá của Đông-bang cho vay khi trước. Hội ấy đưng lập, có ông Duclou là Tổng-lý hàng bạc Đông-Dương điều đình và ông Wintrebert là quan Tham-biện Quảng-lý phòng văn quan Nguyễn-sãi Nam-kỳ từ chức ra mà lo lần Hội này, lại có một ban hội-đồng kiểm-sát, phần nữa Langsa và phần nữa Annam. Hồ Đông-bang đem giấy quốc-trái đến thì Hội sẽ trao liền cho Đông-bang mỗi vé quốc-trái là 8 đồng bạc, còn bao nhiêu thì Hội làm cho Đông-bang một miếng giấy để cầm làm bằng. Số tiền còn để lại đó Hội sẽ lấy mà lo quảng khai công cơ; mỗi năm có lời sẽ chia cho Đông-bang.

Số tiền biên trong biên-lai này thì chắc giá hoài, và sau Hội sẽ trả lần lần lại cho Đông-bang đủ số. — Số tiền còn để lại cho Hội đó, sẽ được ăn lời ngoài số tiền lời quốc-trái thực chót hết cũng là 2% (mỗi trăm quan mỗi năm 2 quan tiền lời.) Nếu Hội được thành vượng thì số tiền lời Hội sẽ cho tới 18 hoặc 20%. Vậy khuyên Đông-bang chớ vội, hãy ráng đợi ít ngày nữa Hội sẽ giúp đỡ cho.

EDEN-CINÉMA

Tuần này rạp hát bóng Eden-Cinéma hát nhiều lớp lạ, hát tinh anh tưởng mới đã hay mà lại vui, thử nay Nam-kỳ chưa hề có. Hát tướng mới nhiều lớp hay lắm. Liệt-vị hãy đến xem chơi cho tiêu khiển.

Rượu Cổ-nhạc **VIEILLE EAU-DE-VIE DEJEAN** là một thứ rượu rất có danh-tiêng hơn bòn hực năm nay.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đủ đồ phụ tùng đường Laro môn hđ 99 và 101.

(Đặt-hộ) Saigon.

THÂN-VĂN-HIỆP chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu qui khách đng rđ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mũi, xe hai bánh, xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá-tỳ bên tây chở lại cao-su dẹt để thay trong bánh, kiền đèn tây, đủ bất kể xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chướng đạp hai tiếng, bình đèn thấp đèn khí đá theo xe, sơn xe... và sửa xe.

Cứ xin qui khách có dịp đến Đê-bô xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi da thì mua giúp lái: xe-gi, thì tôi rất cảm ơn họ cđ. Còn chư qui khách ở xa muốn gửi đồ thì thêm món chi cũng giá cũ tôi sẵn lòng trả.

Còn tôi cũng có gửi bán những là đèn xe, bình cao-su giá-tỳ, đồ bất kể da tây nơi tiệm Thái-Bình trước nhà giở Mũ Mũ Saigon, tiệm Lục-Bình trước số 84 đường d'Espagne.

THÂN-VĂN-HIỆP cần khai

GRAVURE

sur

MÉTAUX ET MARBRES

LÀM THIẾT KẾ CANG

QUẢ HƯ HƠN HẾT

Tiệm tôi đã lập ra mười năm nay khác đủ kiểu con dấu đồng và mùi thung. Có chạm mô búa da cầm thạch đê mã. Tôi có in đủ kiểu trong catalogue (mục lục) để cho qui-vị lựa kiểu mà dùng. Xin chư tôn chiêu có tới rất cảm ơn.

Nay kính.

LỜI RAO

BỘN NHẠC LANGSA SAIGON

Ông SERSOT, là thầy đôn có danh tiếng có lập một ban nhạc Langsa 25 người, đủ các thứ kèn, cho những người Annam học hơn sáu năm nay, đã tập rành về đủ các thứ âm theo các thức người Langsa: (Marches sa, Redoublés, Polkas, Mazurkas, Valses, Ouevretures, Fantaisies, Airs Naitiaux và Marches fanhres) cũng như các bộ bốn phương tây.

Đã hơn ba năm nay, ban này, số dự nhiều đêm tiệc, lễ khánh-tân, rước các quan Langsa cũng chơi nhiều chỗ đó hội người Langsa, Annam, tại Bôn-kên đường Kinh-lập, các nhà hát Tây Saigon, và Lục-thị đến nghe danh, lại các nhữ báo Langsa cũng đều tặng khen.

Vậy trong Lục-châu, qui ông qui bà, như có diệp chi, hoặc nghinh hôn, tang chế, ăn lễ tân quan, nên viết thư cho ông SERSOT, mà thương nghị; giá cả danh rành, tùy theo xa gần, ông sẽ lĩnh giá như; trước là đến giúp cuộc vui theo kèn thời, viết thư cho đẹp lòng qui ông qui bà chẳng nề tốn chi mà xem thấy con nhà Annam càng ngày càng tiến bộ.

Monsieur SERSOT, Chef de l'Harmonie Indigène, N° 58, Rue Richard SAIGON

Thuốc Phát-lân-hườn trị bệnh môn lạch rất nên thần hiệu; tại tiệm Nhị-thiên-đường & Cholon có bán.

Pháp-Việt khách lâu (HOTEL DE FRANCE)

Phòng vi sêch-se rộng rãi mát mẻ vô cùng, bởi bạn-lẻ lãn, hồ đầu có đđ. Lục-châu chư quân-tử có đi xin ghé lại nghỉ ngơi, chắc sao chư quân-tử cũng được vui lòng toại chí.

大攝相學樓 廣錄

KEN-CHAN-LAU

TIỆM CHỤP HÌNH VÀ DỤ HÌNH NHỎ RA LỚN Số nhà 236, đường Thỉnh-binh CHOLON

Tiệm tôi nghiên-cứu cách chụp hình, cũng đã lâu năm, mới khai trương được ít tháng nay, có nhiều tay thợ lý hình rất khéo thương bụng. Và lại những vật liệu, như giấy, nước thuốc đều là để thượng phẩm mua của các cửa hàng có danh tiếng bên Thái-tây gửi lại.

Xin chư qui khách muốn lựa chọn dung tốt, làm của đầu tích để đời, mới đời gót ngọc đến tiệm tôi, có sẵn đủ y-phục, và đồ trang sức nam nữ, bày hiện phong-quan. Lại có nhiều tấm ảnh vẽ, nước non, cây cối, lâu đài rất lạ mắt. Nhà tiếp khách, chia riêng bên nam bên nữ, mà giá thiết nhữ rẻ. Chư-vị vui lòng quang-có húng tôi hết sức hoan-nghinh.

GIÁ TIỀN

Table listing prices for various photographic services and materials like 'Giấy citrate lãn hai tấm', 'Giấy gelatine bromure hai tấm', etc.

Như ai muốn kều đi chụp chỗ nào xa hơn thì phải chịu tiền hành phí.

LÀM HÌNH NHỎ RA LỚN Giấy gelatine bromure... 30x50: 8\$00

CÁN KIỆP.— Phải trả trước phần nửa tiền đặc cộc.

GIÁ HÌNH CHỤP VỚI CARTES POSTALES 12 tấm... 4\$00 || 6 tấm... 2\$50

Tư-lý-nhơn LE-HUY-NAM phđ 10

接暗攝黎人理司

PAON-PENH-BAZAR TRƯỜNG-XUAN

- LIÊN LỄ Bán lẻ Nút áo bằng-tô, ôc-ra-êch, kiểu đẹp. Nút áo bằng-tô, thứ lớn 12 nút... 0\$36

N° 1, rue Catinat - Saigon

Kính triệch cùng chư qui-vị đng rđ, từ khi tôi lập tiệm khác con đđ ở đường d'Espagne cũng nhờ chư qui-vị lục-châu chiếu cố, nên tôi rất cảm ơn vô cùng, nay tôi đã dời qua đường Catinat số 1, trước nhà băng Café Rotonde, có làm các thứ con dấu thay đổi ngày tháng, chạm bản đồng bản da cầm thạch và con dấu cao su. Có catalogue trong in năm nay chư qui-vị muốn dùng xin gửi thơ cho bản tiệm tôi đng rđ gửi theo liền, tính giá rẻ và làm kỹ cang xin, chư qui-vị giúp cuộc thương mại cho người đng bang làm nên việc tôi rất cảm ơn. Tôi có bán đủ thứ thơ tưởng tượng chỉ quốc-ngữ.

Le Directeur Gérant: LỖ-NỮ-ĐƯ 25-26, Quai Piquet Paon-Penh.

ĐÀO-MY-THANH. N° 1, đường Catinat, Saigon

東 DAI-DONG 大 49-51, Rue Duperré, 49-51 SAIGON

Chụp hình đủ kiểu, tốt lắm! Trông-răng và bịch-răng GIÁ RẺ LẮM!!

QUANTRIE SAIGONAISE THIEM Minh-thành-Hoà TÂN ĐỒ NỮ TRANG

Kính triệch cho lục-châu chư qui-khách đng rđ: Nay tôi có mở một tiệm bán đồ nữ-trang theo kiểu kiền-thời, rất đẹp xinh đẹp, ở tại chợ Saigon đường Schroeder số 23. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ (Rue des Marins) số 184, lục danh là bán chéo-mũi, nên tôi thường biếu y qui-bà qui-cô ưa dùng đồ nhẹ nhàn và huê-mỹ. Từ khi tôi mở 2 cửa tiệm ấy đến nay cũng nhờ ơn qui-bà chiếu cố cho người đng-bang nên việc tôi rất cảm ơn, ngày nay bán trong lục-châu hiệp bụng, lập tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lại làm vui mừng cho các ông và cầu xin cho các ông cho mau thành tựu.

Nay kính NGUYỄN-VĂN-LẠC dit HỮY-KHOÈ.

CÁO BẠCH

Kính triệch qui-vị đng rđ: Chúng tôi mới lập một tiệm tại đường Catinat, môn hđ số 87, Saigon, để sửa các thứ máy: Như là: đng-bá, xe máy, máy đánh chữ, máy may, máy hát, tủ sắt, van, vãn... Có kiểu các thứ con dấu đồng và môi thung đủ kiểu, chạm môi đá cẩm thạch, vãn vãn...

Bán đi và bán lại đồ phụ tùng xe máy, essence, alcool & brûler & carbure, thứ nhữ là các thứ menhems. Qui-vị ở xa muốn mua hay là sửa món gì xin viết thơ cho chúng tôi thì chúng tôi sẽ gửi lại lập tức và tính giá thật rẻ (gửi cách lãn nhà giao ngân, Contre Remboursement) qui-vị muốn mua món gì ở Saigon hay là hỏi thăm việc chi thì chúng tôi cũng sẵn lòng lo giùm. Xin Chư-tôn chiếu cố chúng tôi hết lòng cảm ơn. Au bonheur des Tonkonnais LE-TIÊN-CHỦ 87, Rue Catinat - Saigon

TRAI THỢ MỘC MICHEL
Nguyễn-hiệp-Hòa
Tại chợ Lái-Thiêu

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là :
Bán ăn mặc-dá dái, có cần 2 kiểu. — Bán
ăn mặc-dá tròn có kẻ thành. — Bán
ăn mặc-gỗ liền 4 kiểu. — Bán tròn 4
trụ mặc-dá. — Bán tròn 4 trụ mặc-cây. — Bán
xây có mặc-liền. — Bán lâu 12 trụ. — Bán
khách (salon). — Bán rượu (aséritit) 3
kiểu. — Vải một chơn tiện, vải gô
hai, và vải ba. *Tủ thờ*, cần 3 kiểu; *Tủ áo*,
Tủ rượu (buffet); giá nón dù (Porte
parapluie étapeau), Trụ kiềm (colonne)
ghế bần-kết (Banquette), *ghế ngủ* 5 kiểu,
ghế *Bany nygét*, bàn viết 3 kiểu, và
một bảng đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kiềm thờ, bằng cây
trúc, cần lái, gỗ, toàn là cây đình một;
thợ làm khéo léo tinh xảo, không giả dối.
Xin quý ông có muốn dùng các món
đó chúng dọn trong nhà, thì xin gửi tin,
hay là thân hành đến tại tiệm tôi, tại
chợ Lái-Thiêu đường ra công-xã heo
(Abattoir), hoặc mua hay là đặc, thì tôi
sẵn lòng làm mau và vừa theo ý quý-vị.

Chủ trại mộc.
đơn khải

LỜI RAO

Kính cũng lớn bằng quan khách được
hay : Nhà n.ũ hiệu Dương-Huê-Vinh-
Phải ở đường Anouv. Courant, môn
bãi 53 Saigon, phòng kỹ dịch sẽ tinh anh,
đã rộng rãi mà mát, mà giá tiền rẻ hơn,
lại gần ga-rô hành Saigon, rất tiện để
cho quan khách tới lui, xin công lòng
thí ân một chuyến thì sẽ rõ trong tiệm
chúng tôi là hiển khải ai là tuê nào.

ANTOINE BÀU, đơn khải,
đ. 53, Anouv Courant.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

PHARMACIE ASIATIQUE
38, Rue de Canton. — Cholón
Tiệm chính ở tại Quảng-dông, đng Lương-Vi-Tế-Sanh chế ra.

Sưu - Độc - Linh - Dược
(THUỐC TRỊ BỆNH TIÊN-LA)

Bệnh Hoa-liều là một mối giặc lớn trong đời văn-minh thế-giới, hễ mang lấy
máu, ầu chẳng biết ngon, ngứa khôn, yên giấc, ấy là một chứng bệnh rất thảm, rất độc,
cho nhân-quân xã-hội. Bởi vậy cho nên từ xưa đến nay chứng anh-hùng hào-khí,
có nhiều người vì nó mà phải bỏ mình cũng tuyệt giống, hoặc di truyền lại cho vợ
con, lý cũng đều tại dòng lâm phương thuốc.

Chứ như tiền tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay, vẫn trị các bệnh Hoa-liều cũng
đủ nhiều, gấu kiết trong thế-giới, cho nên mới thấy động nhiều cái mới lạ mà
nghiệm ra, vì có nhiều thấy trị bệnh Hoa-liều hay dùng những vị Bả-đàng-sương
mà xử cho mạnh, hoặc dùng vị Thủy-ngân mà đả g xuồng, như vậy thì chẳng những
là hại thân mà lại không còn sanh con nữa đặng, ắt phải tuyệt giống tuyệt nòi, cái
sự hại ấy rất to. Và chẳng hề cái độc mà nó vào mình, thì nó cứ vào theo mấy nơi
mạch máu, chỗ không phải là ở hoại, một chỗ, nếu xử như vậy mà xử ra mấy nơi
mạch máu trong cả châu-thân đặng sao? Bật quá là rúc cái nhiệt độc nó đưng bành
mà cho xử rá, hoặc cho nó hạ xuống, đặng mà làm cho bệnh giảm xấp thời đó mới thôi,
chứ nói làm chỗ độc ấy hay là mạnh trong mình một hai tháng thì là lâu to lắm đó.

Bởi tôi xét rõ các cơ sở, nên phải tìm các phương hay và hiệp với các ông
Lương-dạng nghiệm cứu các chứng bệnh kỳ mà chế thế thuốc này ra đây, để mà
cứu người và giúp đời, và lại tinh thuốc cũng là hòa-bình, không ngừ không xử
lâm, bệnh nặng thì mỗi ngày xử hai lần, còn bệnh nhẹ thì mỗi ngày xử một lần, không
đau bụng, cũng như thế người mạnh lại đưa vào các nơi mạch máu mà đuổi các
chứng độc, hoặc theo mồ hôi, hoặc theo đường tiêu-tiên, hay là nơi thở mà ra.
Đầu của người không phải bệnh Hoa-liều mà uống nó, thì nó cũng làm cho huyết dịch
quạt mát, ầu được nhiều, ngủ yên giấc và sức địa-mạo sáng láng, thân-thân khỏe khoắn.

Chế trị các chứng bệnh Hoa-liều kể ra sau này:

- Phong thấp đau xương.
  - Tương là ký lời.
  - Đau lưng hết-xoài.
  - Huyết khô huyết-độc.
  - Ghê độc lấy lựa.
  - Hạch nơi chỗ độc.
- Như ai có bị mấy chứng bệnh này thì xin dùng có tiết tinh, háy mua mà uống, vì
thuốc này rất độc nhưng còn tại đi tại lại nữa.

Cách dùng : Mỗi bữa sớm mai uống thuốc nước một muỗng, và tối trước khi
ngủ một muỗng. Còn thuốc hóa, uống mỗi lần ba muỗng sau khi ăn cơm trưa và tối,
phải thêm mỗi ngày một lần và phải chế độ ăn chầu, để sống sót.

Mỗi vỏ thuốc nước và thuốc hóa, giá 10.000.000

VỪA LỚN TRỪ ĐỒ VẬT THỰC

NHỮNG NGƯỜI KẾ NGHIỆP HÀNG HOTEL VÀ CÔNG-TY

H. BLANC và HAUFF
Đường Catina, SAIGON

Rượu nho đỏ và trắng (màu và ra ve)

MAISON FONDÉE EN 1828

Perrier

CHAMPAGNE PERRIER

Sữa bò hiệu CON GÀU

Nước PERRIER

Soda, mua nguyên chất
và ve, ve lớn, ve phân nửa và
ve góc tư.

Sữa hiệu CON GÀU

Sữa tươi tốt như mới vắt ra

SỮA ĐẶC NGỌT CONDENSÉ

Sữa đặc không đường condensed

Sữa bò hiệu CON GÀU

Giấy hát thuốc hiệu CHAUVE-SOURIS

Máy viết chữ hiệu HENDRYOD, viết rõ ràng lắm.

Thiện ác hữu báo

Theo này đặt theo điều lục-bác, vẫn cứ
mỗi miệng để đọc để ngâm, sự tích
cũng hay, báo ứng rất nhiệm mầu, đặng
để mà làm gương cho hậu thế. Lấy vì
càng gần mua để cho em trẻ nó ngâm nga
mà chơi, tưởng cũng là hữu ích.
Giá mỗi cuốn là 0\$10

Tại nhà in P.Érion của Ông Nguyễn-vân-
Châu, số 187, đường Catina số bán.

Lời rao

Kính cáo các chủ quý ông và quý, thả
đặng hay.

Tôi là Nguyễn-vân-Mit chủ tiệm bán món
tại đường d'Adran môn bãi số 110, Kể
từ ngày 1° d'Avril 1918, thì tôi dời tiệm
qua đường d'Ormay môn bãi số 49.—
Xin quý ông và quý thấy nhầm lúc nhân
du, xin ghé tiệm tôi xem chơi, thì tôi
sẵn lòng tiếp rước.

Nguyễn-vân-Mit
49, rue d'Ormay, 49 — SAIGON

ĐẦU XỔ

Cửa nhà thuốc
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
38, Rue de Canton, à Cholón

Thử đầu xổ hảy của bôn-đường hết
lòng nghiên cứu mà chế ra, rất nên thuận
lòng sạch sẽ, những người nóng nảy
trong mình, hoặc ban trái độc địa, hoặc
nóng cảm như đất, hôi miệng, ăn
không đặng tiêu, đường đại tiện huất bôn.
Hễ dùng thử đầu xổ này mà xổ thì thấy
hiệu nghiệm liền.

Cách dùng :

"Sớm mai để bụng đói, trộn nó" với
nước cà-phê mà uống"

Người lớn mỗi lần uống 1 ve.

Con nít 3, 2 tuổi mỗi lần uống 1 muỗng canh.
6, 7 tuổi mỗi lần uống 2 muỗng canh.

Giá mỗi ve..... 0\$20

Thuốc bột để chà răng

Cửa nhà thuốc
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
38, Rue de Canton, à Cholón

Phàm người ở đời, răng là một vật rất
quý rất cần dùng non hết, nếu chẳng biết
lưu ý mà giữ gìn, thường thấy có nhiều
người chưa bao làm tuổi mà răng đã rụng
hết, cho nên phải có thứ phương để chà
răng là đồ rất cần cấp.

Bởi nghĩ vậy, cho nên bôn-đường cũng
ngay nhờ nhân, gia tài người đầu mà chế
luyện ra một thứ bột này, để làm cho
trơn miệng mà giữ được lâu. Nếu dùng
nó mà súc miệng của răng cho trắng
mọi ngày, thì răng sẽ sáng đẹp lại. Đem
chà lâu dài, khỏi có đau nhức chi cả.

Mỗi hộp giá 0\$10